

มะเร็งปอด ภัยร้ายใกล้ตัว ตรวจพบเร็วให้ผลการรักษาที่ดี

ศูนย์ : ศูนย์อายุรกรรม

บทความโดยแพทย์ : นพ. นิพนธ์ จิริยะสิน

มะเร็งปอด สาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้นๆ ของโรคมะเร็งในประเทศไทย
ส่วนมากผู้ป่วยโรคมะเร็งปอดในระยะต้นจะไม่ค่อยมีอาการแสดง
และจะมาพบแพทย์ก็เมื่อมีอาการที่บ่งบอกถึงมะเร็งมีการแพร่กระจายหรือเจริญเติบโตมากขึ้นแล้ว
ทำให้โอกาสที่จะเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปอดสูงมาก อย่างไรก็ตาม
มะเร็งปอดหากตรวจพบตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจะทำให้มีผลการรักษาที่ดี
และด้วยวิวัฒนาการทางการแพทย์ในปัจจุบันทำให้สามารถตรวจวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยมะเร็งปอดระยะเริ่มต้นและระยะ
ที่ส่งผลให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มะเร็งปอดเกิดจากอะไร

มะเร็งปอด (Lung Cancer) เกิดจากการเจริญเติบโตของเซลล์ที่ผิดปกติอย่างรวดเร็วและไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้เกิดเป็นกลุ่มก้อนของเซลล์ที่ผิดปกติ ซึ่งจะตรวจพบได้เมื่อมีขนาดใหญ่ มีจำนวนมาก และแพร่ไปตามบริเวณต่างๆ ของร่างกาย โดยความรุนแรงของโรคจะขึ้นอยู่กับชนิดของมะเร็ง โดยมะเร็งปอดสามารถแบ่งออกได้ 2 ชนิด ได้แก่

- **มะเร็งปอดชนิดเซลล์เล็ก (Small Cell Lung Cancer)** ส่วนใหญ่พบบริเวณใกล้หัวใจปอดมากกว่าบริเวณชายปอด เป็นชนิดมะเร็งที่แพร่กระจายเร็วและอาจสร้างสารเคมีบางอย่าง ทำให้เกิดการผิดปกติของระบบต่อมไร้ท่อ (ฮอร์โมน) ในร่างกายได้ ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งพบได้ประมาณ 10-15% ส่วนมากจะตอบสนองต่อการรักษาด้วยการใช้ยาเคมีบำบัดและฉายรังสี
- **มะเร็งปอดชนิดไม่ใช่เซลล์เล็ก (Non-Small Cell Lung Cancer)** พบได้ประมาณ 85-90% เป็นชนิดที่มีการแพร่กระจายได้ช้ากว่ามะเร็งปอดชนิดเซลล์เล็ก และสามารถรักษาให้หายได้โดยการผ่าตัดเอาก้อนมะเร็งและต่อมน้ำเหลืองออก หากพบตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดมะเร็งปอด

- **บุหรี่** จัดเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอดถึงร้อยละ 80 - 90 การสูบบุหรี่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเซลล์หลอดลม ทำให้เกิดการกลายพันธุ์เป็นเซลล์มะเร็งได้
- **ควันบุหรี่มือสอง** ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้ที่สูบบุหรี่ แต่การได้รับควันบุหรี่มือสอง มือสาม จากการสูดหายใจเข้าไปจะทำให้มีสารพิษตกค้างซึ่งก่อให้เกิดมะเร็งได้
- **สารพิษ** การได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกาย อาทิ การสัมผัสสารแอสเบสตอส หรือแร่ใยหิน ซึ่งใช้ในวงการอุตสาหกรรมรถฉนวนกันความร้อน ฝ้าเบรค คลัช การก่อสร้าง โครงสร้างอาคาร เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมสิ่งทอ สามารถทำให้เกิดโรคมะเร็งปอดมากกว่าคนทั่วไปถึง 5 เท่า รวมถึงฝุ่นและไอระเหยจากนิเกิล โครเมียม และโลหะอื่น
- **มลภาวะทางอากาศ** ฝุ่นที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอนหรือ PM2.5 ส่งผลเพิ่มความเสี่ยงการเป็นมะเร็งได้เช่นกัน
- **โรคปอด** ผู้ที่เคยมีแผลเป็นของโรคที่ปอด เช่น วัณโรคปอด ถุงลมโป่งพอง มีโอกาสเสี่ยงเกิดมะเร็งปอดสูงกว่าบุคคลอื่น
- **ปัจจัยอื่นๆ** เช่น อายุที่มากขึ้น การใช้สารเสพติดบางประเภท เช่น โคเคน ภาวะขาดวิตามินเอ พันธุกรรม อาจมีส่วนทำให้เกิดมะเร็งปอดได้

อาการของมะเร็งปอด

มะเร็งปอดในระยะเริ่มต้น มักไม่แสดงอาการ แต่เมื่อโรคแพร่กระจาย แล้วมักมีอาการแสดง ที่สามารถสังเกตได้ดังนี้

1. อาการของระบบทางเดินหายใจ ได้แก่

- อาการไอเรื้อรัง โดยไอแห้งหรือไอมีเสมหะก็ได้
- อาการไอมีเลือดปน
- หอบเหนื่อย หายใจลำบาก หายใจมีเสียงหวีด หายใจสั้น

- เจ็บบริเวณหน้าอกเวลาหายใจ
 - มีการติดเชื้อในปอดบ่อยๆ เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ
2. อาการที่เกี่ยวข้องกับระบบอื่นๆ ของร่างกาย ได้แก่
- น้ำหนักลดโดยไม่ทราบสาเหตุ
 - เสียเหงื่อ
 - มีอาหารบวมที่หน้า คอ แขน และทรวงอก
 - กลืนลำบาก
 - ปวดกระดูก

ทั้งนี้อาการเหล่านี้ อาจเกิดจากโรคอื่นๆ ของปอด หรือไม่ได้เกิดที่ปอดได้เช่นกัน จึงไม่ใช่อาการของมะเร็งปอดเสมอไป ผู้ที่มีอาการดังกล่าวควรได้รับการตรวจจากแพทย์เพื่อวินิจฉัยหาสาเหตุอย่างแท้จริง

การตรวจวินิจฉัย

หากมีอาการที่เข้าข่ายของโรคมะเร็งปอด แพทย์จะทำการตรวจร่างกาย ตรวจเสมหะ เอกซเรย์ปอด หากพบความผิดปกติ แพทย์จะทำการตรวจวินิจฉัยเพื่อเป็นการยืนยันด้วยวิธีอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่

1. การตัดชิ้นเนื้อเพื่อวิเคราะห์ (biopsy) เช่น การใช้เข็มขนาดเล็กตัดชิ้นเนื้อ การใช้เข็มเจาะช่องเยื่อหุ้มปอดแทงผ่านผนัง การส่องกล้องตรวจภายในหลอดลม การตรวจของกลางทรวงอกโดยการส่องกล้อง และการตรวจของทรวงอกโดยการผ่าตัด
 2. การตรวจวินิจฉัยด้วยรังสี ได้แก่ การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) การตรวจคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI) และการตรวจด้วยเครื่อง Positron Emission Tomography (PET Scan)
 3. การตรวจยีนกลายพันธุ์ของมะเร็งจากชิ้นเนื้อ หรือเลือด
- หากมียีนกลายพันธุ์ที่สามารถรักษาด้วยการใช้ยาแบบเฉพาะเจาะจง ยีนจะทำให้กำจัดเซลล์มะเร็งได้ตรงจุด

ระยะของมะเร็งปอด

1. ระยะของมะเร็งปอดชนิดเซลล์เล็ก มี 2 ระยะ ดังนี้
 - ระยะจำกัดของขนาดมะเร็ง (limited stage) เป็นระยะที่มะเร็งจะอยู่ในบริเวณปอดเท่านั้น
 - ระยะการแพร่กระจาย (extensive stage) เป็นระยะที่มะเร็งได้แพร่กระจายไปยังอวัยวะอื่นๆ ของร่างกาย
2. ระยะของมะเร็งปอดชนิดไม่เซลล์เล็ก แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้
 - **ระยะที่ 1** เป็นระยะที่พบว่ามีมะเร็งขนาดเล็กกว่า 5 ซม. อยู่ในปอดเท่านั้น ไม่พบในต่อมน้ำเหลือง ยังไม่มีการแพร่กระจาย ระยะนี้จะไม่มีอาการแสดง
 - **ระยะที่ 2** มะเร็งมีขนาดมากกว่า 5 ซม. และพบว่าการแพร่กระจายเข้าสู่ต่อมน้ำเหลืองที่ขั้วปอด เยื่อหุ้มปอด ผนังทรวงอก โดยในระยะที่ 1 และ 2 สามารถรักษาได้โดยการผ่าตัดนำก้อนมะเร็งออกจากร่างกาย

- **ระยะที่ 3** พบมะเร็งมีขนาดใหญ่ขึ้น มีการลุกลามไปยังอวัยวะข้างเคียง และแพร่กระจายไปที่ปอดกลีบอื่นๆ หรือลุกลามไปต่อมน้ำเหลืองที่กลางช่องอก หรือไกลออกไปจากช่องอกข้างนั้นๆ
- **ระยะที่ 4** มะเร็งกระจายตัวไปยังอวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกาย เช่น ต่อมน้ำเหลืองที่คอ ตับ กระดูก ต่อมหมวกไตและสมอง เป็นต้น

ซึ่งระยะของมะเร็งปอดนั้นมีความสำคัญต่อการรักษา เพราะช่วยให้แพทย์สามารถวางแผนการรักษา และหาวิธีการรักษาที่

การรักษามะเร็งปอด

1. **การผ่าตัด (Surgery)** จะใช้ในการรักษามะเร็งปอดชนิดไม่ใช้เซลล์เล็ก ในระยะที่ 1 และ 2 เพื่อผ่าเอาก้อนมะเร็งที่ปอดและต่อมน้ำเหลืองที่ช่องอกออกให้หมด ซึ่งบางครั้งก้อนเนื้อมันอาจไม่ใช่เซลล์มะเร็งทั้งหมด
2. **การฉายรังสี (Radiotherapy)** จะใช้เฉพาะจุดเพื่อควบคุมการลุกลาม และใช้เป็นการรักษาเสริมหลังการผ่าตัดในผู้ป่วยระยะที่ 3 ที่มีข้อบ่งชี้เพื่อเพิ่มผลการควบคุมโรคที่ดี แต่จะไม่ได้ผลกับระยะมะเร็งที่มีการแพร่กระจายไปยังอวัยวะส่วนต่างๆ โดยการให้พลังงานรังสีที่มีความเข้มข้นไปยังตำแหน่งของเซลล์มะเร็งเพื่อทำลายกลุ่มก้อนเซลล์มะเร็งนั้น
3. **ยาเคมีบำบัด (Chemotherapy)** เป็นการให้ยากำจัดและยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งที่มีอยู่ทั่วร่างกาย โดยการฉีดหรือผสมสารละลายหยดเข้าไปทางหลอดเลือด ซึ่งตัวยาจะผ่านเข้าไปในระบบไหลเวียนเลือดและเข้าสู่เซลล์มะเร็งทางเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงก้อนมะเร็ง
4. **การรักษาแบบยามุ่งเป้า (Targeted Therapy)** เป็นการรักษาโดยใช้ยาที่จับกับโปรตีนที่ออกฤทธิ์เฉพาะเจาะจงต่อเซลล์มะเร็ง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเซลล์ปกติ ให้ประสิทธิผลในการรักษาและไม่ทำให้เกิดอาการข้างเคียง
5. **การให้ยาภูมิคุ้มกันบำบัด (Immunotherapy)** เป็นการกระตุ้นให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายให้สามารถกลับมาทำงานได้ และมีการตรวจจับและการทำลายเซลล์มะเร็ง เป็นการให้ยาโดยการฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำ

มะเร็งปอด หากตรวจพบตั้งแต่ระยะเริ่มต้นสามารถรักษาได้ หากอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เช่น สูบบุหรี่จัด มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ทำงานใกล้ชิดกับสารเคมี หรือสารก่อมะเร็ง เป็นต้น ควรเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปอด และหมั่นตรวจร่างกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้การรักษามะเร็งมีประสิทธิผลมากที่สุดนั้น การได้รับการตรวจหาการกลายพันธุ์ในเซลล์มะเร็งของผู้ป่วยด้วยการตรวจยีนมะเร็งร่วมด้วย จะช่วยให้แพทย์และผู้ป่วยสามารถร่วมกันวางแผนการรักษา และเลือกการรักษาได้อย่างเหมาะสม

.

นี้

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย